

SAĞLIK ALANI SERTİFİKALI EĞİTİM STANDARTLARI

Standart No	
Tarih	
Revizyon No	

STOMA VE YARA BAKIM HEMŞİRELİĞİ

SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Sertifikasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mithatpaşa Cad. No: 3 B Blok 3. Kat
Sıhhiye / ANKARA

Bu standart Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği gereğince ilgili Sertifikalı Eğitim Bilim Komisyonunca hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

1. EĞİTİMİN ADI.....	3
2. EĞİTİMİN AMACI.....	3
3. EĞİTİMİN HUKUKİ DAYANAĞI.....	3
4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR.....	3
5. EĞİTİM PROGRAMININ YÜRÜTÜLME USUL VE ESASLARI.....	3
6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ.....	4
7. EĞİTİMİN MÜFREDATI.....	4
7.1. Teorik Eğitim konuları, Öğrenim Hedefleri.....	5
7.2. Uygulama Eğitimi konuları, Öğrenim Hedefleri	9
7.3. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri.....	11
7.4. Eğitimin Süresi.....	12
7.4. Eğitimin Değerlendirilmesi (Sınav Usulü, Başarı Ölçütü, Ek Sınav Hakkı vb.).....	12
8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ.....	13
9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ.....	13
10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ.....	13
11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ.....	14
12. SERTİFİKANIN YENİLENME ÖLÇÜTLERİ.....	14
13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI.....	14

STOMA VE YARA BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI

1. EĞİTİMİN ADI

Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı

2. AMACI

Bu eğitim programının amacı, fekal ve/veya üriner diversiyon açılan, fistül, drenaj tüpü, beslenme tüpü bulunan, kronik yarası olan bireylerin bakımından sorumlu, yeterli bilgi, beceri ve tutuma sahip hemşireler yetiştirmektir.

3. HUKUKİ DAYANAĞI

04/02/2014 tarihli ve 28903 sayılı resmi gazetede yayımlanmış Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği

08/03/2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği

4. EĞİTİM İLE İLGİLİ TANIMLAR

Stoma: Gastrointestinal ya da üriner sistemdeki bir organın deriye anastomoz şeklinde ağızlaştırılmasıdır.

Stoma Bakımı: Stomalı bireye ameliyat öncesi, ameliyat sonrası ve uzun dönemde verilen fizyolojik ve psikososyal bakım işlemlerinin tümüdür.

Kronik Yara: Yaranın normal iyileşme sürecini tamamlayamadığı ve beklenen sürede dokunun anatomik ve fizyolojik bütünlüğünün sağlanamadığı yara çeşididir.

Yara Bakımı: Kronik yarası olan bireylerde yara oluşumunu önleme, yarayı tedavi etme, yara bakımı ve rehabilitasyona yönelik hemşirelik hizmetleridir.

5. EĞİTİM PROGRAMINI YÜRÜTME USUL VE ESASLARI

Bu eğitim programında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

1. Her eğitim başlangıcında, eğitim süresince geçerli olan kurallar ve uygulamalar açıklanır.
2. Eğitim programı, teorik ve uygulamalı olmak üzere iki kısımda yürütülür.
3. Uygulamalı eğitiminde katılımcı sayısı, eğitimin verileceği yerdeki stoma ve yara bakım hizmetini yürüten her bir hemşireye en fazla üç katılımcı düşecek şekilde hesaplanır. Katılımcı uygulamalı eğitim boyunca aynı eğitimci tarafından gözlenir ve değerlendirilir. Bir eğitim döneminde katılımcı sayısı 30’u geçemez.

4. Eğitime kesintisiz devam esas olup yasal mazeret nedeniyle eğitim boyunca en fazla %10 devamsızlık yapılabilir. Ancak uygulama eğitimi sırasında yapılmış olan devamsızlık süresi kadar telafi eğitimi yaptırılır.

5. Eğitim dokümanları, yeni gelişmelere paralel olarak alan ile ilgili ulusal ve uluslararası kılavuzlardan yararlanılarak güncellenir.

6. Eğitim programında aşağıdaki öğretim, öğrenme, strateji, yöntem ve teknikleri uygulanır.

- Sözlü anlatım
- Video ile öğretim
- Küçük grup çalışmaları
- Uygulamaları göstererek yaptırma
- Soru cevap ile aktif tartışma
- Simülasyon
- Klinik uygulama

7. Katılımcılar eğitim programı sırasında başka bir alanda/birimde/merkezde veya başka bir işte çalıştırılmazlar.

8. Uygulamalı eğitimde katılımcılar stoma ve yara bakım hizmetini yürüten hemşirelerin gözetiminde ve hasta başında “izler”, “gözlem altında yapar” ve “bağımsız düzeyde yapar” aşamalarını uygulayarak yeterlilik kazanır.

9. Eğitimin etkinlik ve verimliliğini ölçmek amacıyla eğitim başlangıcında ön test, sonunda son test yapılır.

10. Uygulamalı eğitim sırasında katılımcı; Stoma ve yara bakım üniteleri, yoğun bakım üniteleri, genel cerrahi, gastroenteroloji cerrahi, üroloji, pediatrik cerrahi, plastik cerrahi, jinekoloji, onkoloji, nöroloji, ortopedi, fizik tedavi, ameliyathane, geriatri, gastroenteroloji servisleri ile yanık merkezlerinde ve evde bakım birimlerinde rotasyon yaparlar.

11. Eğitim programı Ek 2'deki standart değerlendirme formları doğrultusunda değerlendirilir.

12. Uygulamalı eğitim için bu standardın 10. Maddesinde özellikleri belirtilen merkezlerle protokol yapılabilir.

6. KATILIMCILAR VE NİTELİKLERİ

Bu eğitim programına; stoma ve yara bakım hizmetinin gerekli olduğu alanlarda çalışan tüm hemşireler katılabilir. Program öncelikli olarak, genel cerrahi, üroloji, gastroenteroloji cerrahi, pediatrik cerrahi, plastik cerrahi, ortopedi, nöroloji, fizik tedavi servisleri, yoğun bakım

üniteleri, stomaterapi ünitesi, yara bakım ünitesi ve evde bakım hizmetlerinde çalışan en az lisans mezunu,

- a- Hemşireler,
- b- Hemşirelik yetkisi almış ebeler,
- c- Sağlık memurları (toplum sağlığı) katılabilir.

7. EĞİTİMİN MÜFREDATI

7.1. Öğrenim Hedefleri ve Eğitimin İçeriğinde Yer Alacak Konular

Eğitim Programının içeriğinde yer alacak konular ve öğrenim hedefleri ile her bir konuya ayrılan süreler aşağıdaki Tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 1: Eğitim Programının İçeriğinde Yer Alacak Konular ve Öğrenim Hedefleri ile Her bir Konuya Ayrılan Süreler

KONU	HEDEFLER Bu Eğitim Programını başarı ile bitiren katılımcı:	SÜRE (Saat)
STOMA VE YARA BAKIMI İLE İLGİLİ TEMEL BİLGİLER		80
STOMA Tanımlama, endikasyonu tedavi süreci ve stoma çeşitleri a. Anatomi ve fizyopatoloji b. Gastro-intestinal sistem c. Genito-üriner sistem d. Stoma endikasyonları (konjenital, kazanılmış, enfeksiyonla ilişkili, metabolik, neoplastik ve travmatik) e. Tanılama prosedürleri (endoskopik, laparoskopik, radyografik ve cerrahi) f. Tedavi yöntemleri (endoskopik, laparoskopik, radyografik ve cerrahi girişimler) g. Stoma çeşitleri (Geçici/kalıcı) h. Anatomiye göre '(özofagostomi, jejenostomi, -çekostomi, ileostomi, Kolostomi,ürostomi) i. Prosedüre göre (kontinent, double-barrel, end, loop	<ol style="list-style-type: none">1. Gastro-intestinal sistemin anatomisini ve fizyolojisini açıklar.2. Genito-Üriner sistemin anatomisini ve fizyolojisini açıklar.3. Ostomiye ilişkin kavramları tanımlar.4. Stoma çeşitlerini tanımlar.5. Stoma endikasyonlarını tartışır.6. Stoma açılacak bireye uygulanacak tanılama prosedürlerinin birey üzerindeki etkilerini analiz eder.7. Gastro-intestinal ve genito-üriner sisteme uygulanan cerrahi tedavi yöntemlerini ve özelliklerini açıklar.	8 saat

Tablo 1. devamı

<p>2. Ameliyat öncesi bakım</p> <p>a. Stoma bölgesinin işaretlenmesi</p> <p>b. Ameliyat öncesi bağırsak hazırlığı</p> <p>c. Ameliyat öncesi bilgilendirme ve eğitim</p> <p>d Stoma ve yara bakım hemşireliği</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Stoma açılacak bireye ve bakım vericilere yönelik eğitim planlar.2. Stoma bölgesinin belirlenme kriterlerini sıralar.3. Ameliyattan önce uygun anatomik alanda stoma bölgesini işaretler.4. Stoma ve yara bakım hemşiresinin rol ve sorumluluklarını açıklar.	<p>5 saat</p>
<p>3. Ameliyat Sonrası Bakım</p> <p>a. Ameliyat sonrası erken dönemde bakım</p> <p>b. Uzun süreli bakım</p> <p>c. Özel durumlarda bakım (kısa bağırsak sendromu)</p> <p>d. Kolostomi irrigasyonu</p> <p>e. dren/tüp bakımı</p> <p>f. Besleme tüpleri (gastrostomi ya da jejunostomi yoluyla beslenme)</p> <p>g. Fistüller</p> <p>*GI: mukus, gastrik, biliyer, pankreatik, ince bağırsak, kalın bağırsak, lenfatik, üriner</p> <p>*GU: mesane/vajina, mesane/rektum, rekto-vajinal vb.</p> <p>h. kendini algılama ve beden imajı</p> <p>ı. Cinsellik</p> <p>i. sosyal İzolasyon</p> <p>j. İlaç Kullanımı</p> <p>k. Beslenme ve sıvı dengesi</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Stomalı bireyin ameliyat sonrası bakımını planlar.2. Torba-adaptör sistemlerinin özelliklerini ve kullanım amaçlarını açıklar.3. Kolostomi irrigasyonunun endikasyonlarını ve kontrendikasyonlarını tartışır.4. Dren /tüp bakımını planlar5. Fistül bakımı planlar6. Stomanın bireyin beden imajı üzerine etkisini tartışır.7. Stomanın bireyin cinsel yaşamı üzerine etkisini tartışır.8. Stomanın kişilerarası ilişkiler ve sosyal yaşam üzerine etkisini tartışır.9. Stomalı bireylerde ilaç kullanımına ilişkin dikkat edilecek hususları açıklar.10. Stomalı bireylerde sıvı elektrolit dengesizliğini önlemeye yönelik girişimleri planlar	<p>9</p>

Tablo 1. devamı

<p>4. Pediyatrik Stoma</p> <p>a. Spesifik pediyatrik stoma ile ilgili durumlar (stoma tipleri, tıbbi durumlar cerrahi müdahale, ürünler, ebeveyn danışmanlığı, sürekli bakım)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Stoma bakımı açısından çocuk ve yetişkin hasta arasındaki farklılıkları tartışır.2. Pediyatrik stoma endikasyonlarını açıklar.3. Pediyatrik stoma çeşitlerini açıklar.4. Yaş gruplarına göre stomanın bebek ve çocuk üzerindeki etkilerini dikkate alarak eğitim planlar.5. Pediyatrik stomalarda stomal ve peristomal komplikasyonları tanırlar.6. Pediyatrik stomalarda stomal ve peristomal komplikasyonlara yönelik girişimleri planlar.7. Pediyatrik stoma bakım ürünlerinin özelliklerini açıklar.	<p>4</p>
<p>5. Komplikasyon Yönetimi</p> <p>a. Konstipasyon, diyare, gaz, yüksek çıktılı stoma</p> <p>b. Stoma komplikasyonlarının yönetimi (iskemi, nekroz, kanama, mukokütanöz ayrılma, herni, prolapsus, retraksiyon, travma, stenoz, granüloma, ülserasyon, ödem, bağırsak tıkanması, ileal blokaj)</p> <p>c. Cilt problemlerinin yönetimi (iritasyon, erozyon, alerji, folikülit, piyoderma gangrenozum, hiperplazi, üre kristalleri, dermatit ve psödovarikoz lezyonlar)</p> <p>d. Fistül komplikasyonları ve yönetimi</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Konstipasyon, ishal, gaz ve koku problemlerine uygun girişimleri planlar.2. Stomal ve peristomal komplikasyonları tanırlar.3. Stomal ve peristomal ve peristomal komplikasyonların önlenmesine yönelik girişimleri planlar.4. Stomal ve peristomal ve peristomal komplikasyonların tedavisine yönelik girişimleri planlar.5. Tüp ve dren çevresindeki cildi koruyucu önlemleri sıralar.	<p>8</p>

Tablo 1. devamı

<p>7. Taburculuk Planlaması ve Eğitimi</p> <p>a. Stoma bakım malzemeleri</p> <p>b. Stomalı bireyin evde bakımı</p>	<p>1. Hastayı ve bakım verenleri stoma bakım malzemeleri konusunda eğitir ve danışmanlık yapar.</p> <p>2. Stomalı bireyi ve bakım vericileri evde bakım konusunda eğitir.</p>	<p>6</p>
<p>KRONİK YARA</p> <p>1. Kronik Yara: Tanımı, değerlendirilmesi, tipleri</p> <p>a. Deri (Anatomi, fizyoloji ve fonksiyonları)</p> <p>b. Yara iyileşme süreci</p> <p>c. Yara iyileşmesini etkileyen faktörler</p> <p>d. Yaranın değerlendirilmesi ve kaydı</p> <p>e. Yara tipleri</p> <p>f. Arteriyel ve Venöz ülserler (Etiyoloji, tanı, tedavi yaklaşımları ve bakım)</p> <p>g. Diyabetik ayak (Etiyoloji, tanı, tedavi yaklaşımları ve bakım)</p> <p>h. Bası yaraları (Etiyoloji, tanı, tedavi yaklaşımları ve bakım)</p> <p>i. Basınç azaltıcı destek yüzeyleri</p> <p>j. Bası yaralarını önleme rehberleri</p>	<p>1. Yarayı tanımlar.</p> <p>2. Yara iyileşme sürecini açıklar.</p> <p>3. Yara iyileşme sürecini etkileyen faktörleri açıklar.</p> <p>4. Yara değerlendirme kriterlerini tartışır.</p> <p>5. Yara tiplerini ayırt eder.</p> <p>6. Arteriyel ve venöz ülserlerin etiyoloji, tanı ve tedavilerini açıklar.</p> <p>7. Diyabetik ayağın etiyoloji, tanı ve tedavisini açıklar.</p> <p>8. Diyabetik ayağın önlenmesine yönelik hasta eğitimi planlar.</p> <p>9. Bası yaralarının önlenmesine yönelik girişimleri planlar.</p> <p>10. Bası yaralarını evrelendirir.</p> <p>11. Bası yaralarının önlenmesine ilişkin eğitim planlar.</p>	<p>15</p>
<p>2. Yara yatağı hazırlama</p> <p>a. Yara enfeksiyonu ve önlenmesi</p> <p>b. Yara debritleme</p> <p>c. Yara irrigasyonu</p>	<p>1. Yarada enfeksiyon kontrolüne yönelik önlemleri alır.</p> <p>2. Yara debritleme yöntemlerini açıklar</p> <p>3. Yara irrigasyon solüsyonlarını sıralar</p>	<p>5</p>

Tablo 1. devamı

3. Yara Pansumanları a. Yara bakım malzemeleri (pansuman materyalleri, yara temizleme solüsyonları) b. Yara pansumanı c. Yarada ağrı kontrolü d. Hiperbarik oksijen tedavisi e. Negatif basınç yardımcı yara kapama tedavisi	1. Yara pansuman kategorilerini ve özelliklerini açıklar. 2. Yaranın özelliğine göre yara malzemelerini seçer. 3. Yarada ağrıyı değerlendirir. 4. Pansuman sırasında ağrının kontrolüne yönelik girişimleri planlar. 5. Yara tedavi yöntemlerini açıklar.	15
4. Taburculuk Planlaması ve Eğitimi a. Kronik yarada evde bakım b. Yasal ve etik yükümlülükler	1. Yara tedavisinde evde bakımın ilkelerini tartışır. 2. Yara tedavisinde yasal ve etik yükümlülükleri tartışır.	5
UYGULAMA		80
STOMA 1. Stomalı Bireyin Ameliyat Öncesi Bakımı	1. Stoma bölgesini işaretleme 2. İleostomi açılma ameliyatı izleme 3. Kolostomi açılma ameliyatı izleme 4. Ürostomi açılma ameliyatı izleme	15
2. Stomalı Bireyin Ameliyat Sonrası Bakımı	1. Stoma bölgesini işaretleme 2. İleostomi açılma ameliyatı izleme 3. Kolostomi açılma ameliyatı izleme 4. Ürostomi açılma ameliyatı izleme 5. Peristomal cildi değerlendirme 6. Stomayı değerlendirme 7. Stomaya uygun torba/adaptör sisteminin belirleme 8. Peristomal cildi temizleme 9. Peristomal alana bariyer sprey uygulama 10. Peristomal cilde ve mukokütanöz birleşme alanına stoma pudrası uygulama 11. Stoma çapını ölçme 12. Adaptörü stomanın çapına uygun ölçüde kesme 13. Tek parçalı ostomi torbasını uygulama 14. Çift parçalı ostomi torbasını uygulama 15. Ostomi torbasını boşaltma 16. Ostomi torbasına klemp yerleştirme 17. Ostomi torbasını değiştirme 18. İleostomi bakımı yapma	45

Tablo 1. devamı

3. Taburculuk Planlaması	1. Kolostomi bakımı yapma 2. Ürostomi bakımı yapma	6
4. Komplikasyonların Yönetimi	1. Kolostomi bakımı yapma 2. Ürostomi bakımı yapma 3. Fistül bakımı yapma 4. PEG/PEJ’de cilt bakımı yapma 5. Kolostomi irrigasyonu yapma 6. Stomalı hastaya /bakım vericisine taburculuk eğitimi verme 7. Peristomal cilt komplikasyonuna yönelik bakım yapma 8. Peristomal cilt komplikasyonuna yönelik eğitim verme 9. Parastomal herniasyona yönelik bakım yapma 10. Parastomal herniasyonu yönelik eğitim verme 11. Stomal prolapsusa yönelik bakım yapma 12. Stomal prolapsusa yönelik eğitim verme 13. Stomal stenoz dilatasyonu yapma 14. Diğer komplikasyonlara yönelik bakım verme bakım yapma 15. Stomal prolapsusa yönelik eğitim verme 16. Stomal stenoz dilatasyonu yapma 17. Diğer komplikasyonlara yönelik bakım verme	14

Tablo 1. devamı

KRONİK YARA		80
1. Yaranın Değerlendirilmesi	1. Yarayı değerlendirme	5
2. Yara yatağının hazırlanması	1. Cerrahi debritleme izleme 2. Yaraya mekanik debritleme uygulama 3. Yaraya enzimatik debritleme uygulama 4. Yara irrigasyonu yapma 5. Yara pansuman malzemelerini seçme 6. Yara yıkama solüsyonları uygulama 7. Yaradan sürüntü kültürü alma	34
3. Yara Pansumanları	1. Transparan film örtü uygulama 2. Köpük örtü uygulama 3. Hidrokoloid örtü uygulama 4. Alginat örtü uygulama 5. Antibakteriyel örtü uygulama 6. Hidrojel uygulama 7. Hidrofiber örtü uygulama 8. Kompresyon bandajı uygulama 9. Negatif basınçlı yara pansumanı uygulama	33
4. Taburculuk Planlaması ve Eğitimi	1. Diyabetik ayak önleme eğitimi yapma 2. Venöz ülseri olan hastaya /bakım vericiye eğitim verme 3. Bası yaralarının önlenmesine yönelik hastaya / bakım vericiye eğitim verme	8
GENEL TOPLAM		240

7.2. Eğitimde Kullanılacak Materyaller ve Nitelikleri

Bu eğitim programında aşağıdaki eğitim materyalleri kullanılır.

1. Eğitimin içeriğinde yer alan konuları içeren yazılı eğitim materyalleri (kitaplar, slaytlar, eğitim rehberleri, bilimsel dergiler vb gibi)
2. Görsel/işitsel eğitim materyalleri (kompakt diskler, video filmler, resimler vb gibi.)
3. Uygulamalı dersler için maket/ model ve ilgili malzemeler,
4. Eğitsel malzemeler (stoma ve yara bakımında kullanılan ekipmanlar)
5. Eğitim yapılacak yerde bulunan her türlü cihaz ve malzeme eğitim materyali olarak değerlendirilecektir.

7.3. Eğitimin Süresi

Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının Süresi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo: 2. Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programının Süresi

EĞİTİMİN SÜRESİ	TOPLAM SÜRE	
	Saat	Gün (İş Günü)
Teorik Eğitimin Süresi	80 saat	10
Uygulama/Saha Eğitiminin Süresi	160 saat	20
GENEL TOPLAM	240 saat	30

7.4. Eğitimin Değerlendirilmesi

1. Devam zorunluluğunu yerine getirmeyen katılımcılar sınava alınmaz.
2. Katılımcıların kursun hem teorik bölümünden hem de klinik uygulamadan ayrı ayrı başarılı olması gerekir.
3. Sınav sorularının hazırlanması ve yapılması Sınav soruları eğitim sorumlusunun başkanlığında en az üç eğitimciden oluşan sınav komisyonu tarafından hazırlanır.
4. Sınav soruları çoktan seçmeli olup eğitim programının konuların tamamını kapsar.
5. Kursun teorik bölümüne ilişkin başarı değerlendirilmesi: Kursun teorik bölümünün eğitim merkezinde gerçekleştirilmesi gerekir. Teorik konuları içeren sınavdan 100 üzerinden 70 ve üstü puan alan katılımcı başarılı sayılır. Çoktan seçmeli olarak yapılan bu sınavdan 70' in altında puan alan katılımcı başarısız sayılır ancak uygulama eğitimine devam edebilir. Teorik sınavda başarısız olan katılımcılara bir hafta içerisinde **bir** kez daha teorik sınava girebilme hakkı tanınır. Başarılı olan aday uygulama eğitimine devam eder başarısız olan aday ise, bir sonraki eğitime katılır.
6. Kursun uygulamalı bölümüne ilişkin başarı değerlendirilmesi: Klinik uygulamanın değerlendirilmesinde EK'deki "Uygulama Değerlendirme Formu" kullanılır. Uygulama Değerlendirme Formu her bir uygulama eğitimcisi tarafından doldurulur. Uygulamam Değerlendirmesinde 70'in puanın altında alan katılımcı başarısız sayılır.
7. Teorik sınavda başarılı olan ve klinik uygulamada girişimleri başarılı yapan katılımcı sertifika almaya hak kazanır. Sertifika, Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilir ve geçerlilik kazanır.
8. Stoma ve Yara Bakımı Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı sonunda sertifikalandırma için yapılan teorik sınav ve uygulama eğitimi değerlendirilmesi notlarına itiraz eden katılımcıların itirazları sertifikalı eğitim uygulayıcıları tarafından en geç 5 (beş) iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

9. Sertifikaya esas başarı değerlendirmesi teorik sınav ve uygulama değerlendirme formundan alınan puanların aritmetik ortalamasına göre yapılır.

8. PROGRAM SORUMLUSU VE NİTELİKLERİ

Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programında aşağıdaki şartlardan en az birini haiz olan kişiler program sorumlusu olarak görevlendirilir;

1. Hemşirelik esasları veya cerrahi hastalıkları hemşireliği anabilim dalında Lisansüstü eğitim programını tamamlayan hemşireler.

2. Stoma ve Yara Bakım hizmetini en az 3 (üç) yıl yürüten, Bakanlıkça onaylanan stoma ve yara bakım hemşireliği sertifikasına sahip ve hemşirelikte en az lisans mezunu hemşireler.

Program sorumlusunun acil hizmet ihtiyacının doğduğu durumlar hariç Eğitim Programı süresince tam zamanlı görev yapması zorunludur.

9. EĞİTİCİLER VE NİTELİKLERİ

“Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı”nda aşağıdaki şartları haiz olan kişiler eğitici olarak görevlendirilir.

a) Teorik derslerde görev alacak eğiticiler;

- Konu ile ilgili çalışmaları olan hemşirelik öğretim elemanları

- Stoma ve Yara Bakım hizmetini en az 3 (üç) yıl yürüten ve Bakanlıkça onaylanmış stoma/yara bakım hemşireliği sertifikası olan hemşirelikte lisans mezunu olan hemşireler

- Kolon ve rektum cerrahisi konusunda çalışmaları olan genel cerrahi, gastroenteroloji cerrahisi ve onkolojik cerrahi uzmanları

- İlgili alanda diğer sağlık meslek mensupları (üroloji, plastik cerrahi, pediatrik cerrahi, gastroenteroloji, onkoloji, radyoloji, dermatoloji, farmakoloji, psikiyatri alanları uzmanları, beslenme uzmanı ve programda yer alan konularda uzman diğer meslek üyelerini kapsar.)

b) Uygulamalı eğitimlerde görev alacak eğiticiler: Bakanlıkça onaylanmış Stoma/yara bakım hemşireliği sertifikasına sahip, son üç yıldır stoma ve yara bakım hizmetlerini yürüten, hemşirelikte lisans mezunu hemşireler veya hemşirelik öğretim elemanları.

10. EĞİTİM VERİLECEK YERİN NİTELİKLERİ

Eğitim Merkezi;

Bu programın, (teorik ve uygulama eğitimi için) yapılacağı yerin;

Eğitim merkezinde, teorik eğitimin uygun teknoloji ile yapılmasına olanak sağlayacak gerekli donanım (Bilgisayar, projeksiyon cihazı, tarayıcı, tepegöz, uygulama maketleri, yazı tahtası ve kalemleri, kişi sayısına göre kolçaklı sandalye ya da masa sandalye) bulunan ve

bünyesinde stoma ve yara bakım ünitesi bulunan, yıllık en az 50 stomalı ve kronik yarası olan hastaya bakım veren sağlık kuruluşlarıdır.

11. SERTİFİKANIN GEÇERLİLİK SÜRESİ

Sertifikanın geçerlilik süresi (5) beş yıldır.

12. SERTİFİKANIN YENİLEME ÖLÇÜTLERİ

1. Sertifikanın geçerlilik süresi olan 5 yılın sonunda sertifika sahipleri değerlendirme sınavına tabi tutulur. Yapılan sınavdan en az 70 ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı sayılır ve sertifika süreleri 5 yıl daha uzatılır. Sınavda başarısız olan adaylar yeniden eğitime tabi tutulur.
2. Yenileme sınavı bakanlık ilgili biriminin koordinasyonunda “Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı” içeriğinde yer alan konular ve alandaki güncel gelişmeler doğrultusunda çoktan seçmeli test yöntemiyle yapılır.
3. Hukuken kabul edilebilir mazeret halleri dışında sertifika yenileme sınavına art arda iki kez katılmayanların sertifikaları geçersiz sayılır. Hukuken kabul edilebilir mazeretinin sona ermesini takiben en kısa sürede sınava alınır.
4. Sertifikalı eğitim programı uygulama yetkisi verilen yerin herhangi bir sebeple eğitim faaliyetlerinin durması ve sertifikalı eğitim uygulama yetki belgelerinin iptal edilmesi ya da kapatma ve devir durumlarında yenileme sınavları kurumca yapılır.
5. Sertifika yenileme sınavında başarısız olan sertifika sahiplerinin yenileme sınavı notlarına itirazları sertifika yenileme sınav komisyonu tarafından en geç 5 (beş) iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

13. DENKLİK BAŞVURUSU VE DENKLİK İŞLEMLERİ USUL VE ESASLARI

Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda Bakanlıkça hazırlanan denklik başvuru formu kullanılarak denklik talebinde bulunulur. Bu formda belirtilen tüm belgelerin sunulması zorunludur. Bu formda belirlenen her bir başlığın altı ayrıntıları ile birlikte doldurulacak, eğitimin verildiği kurum/kuruluşça onaylanmış ve aşağıda belirtilen belgelerin aslı, eğitim yurt dışında alınmış ise ayrıca belgelerin yeminli mütercim tarafından Türkçe’ye çevirisi formun ekinde dosya halinde sunulacaktır.

Başvuru Formu Ekinde Yer Alacak Belgeler

1. Sertifikanın aslı
2. En son bitirmiş olduğu okul/yüksekokul diplomasının aslı ve fotokopisi
3. Varsa Lisansüstü eğitimi bitirme belgesi aslı ve fotokopisi
4. Nüfus cüzdanının aslı ve fotokopisi
5. Başvuru Formunun 4’üncü maddesinde yer alan Eğitim Müfredatı ile ilgili tüm bilgi ve belgeler (Eğitimin alındığı, belgenin düzenlendiği dil ve Türkçe ile)

6. Başvuru Formunun 3'üncü maddesinde yer alan ve eğitimin alındığı Kurum/Kuruluş/Özel Hukuk Tüzel Kişisi/Gerçek Kişisinin Eğitim alınan Ülkenin resmi sağlık otoritesi ve o ülkedeki Türkiye misyon şefliğinden eğitim veren kurumun yetkili olduğunun belgelenmesi istenecektir. Üniversite hastaneleri ve resmi enstitülerden bu belge istenmeyecektir.
7. İlgili alanın standartlarında komisyonca belirlenen ve istenen diğer tüm belgeler

Denklik İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı

1. Sertifika Denkliği için müracaat edenlerin başvuru dosyaları Bakanlık ilgili birimince "Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Standartları" doğrultusunda incelenir.
2. Uygun görülen başvurular içerik itibariyle incelenmek üzere Bakanlık ilgili birimince "Stoma ve Yara Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Standartları" eğitimi veren birimlerden birine gönderilir.
3. Eğitim birimince de dosyaları uygun ve yeterli bulunan başvuru sahiplerine Sertifika Denklik Belgesi düzenlenir.
4. Sertifika Denklik Belgesi kurum tarafından tescil edilir.

EK:

**STOMA VE YARA BAKIM HEMŞİRELİĞİ SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMI
DEĞERLENDİRME FORMU**

Tarih:

Açıklama: Bu form, sizlerin sertifika programı kapsamındaki eğitim, eğitimciler ve program değerlendirmesi ile ilgili görüşlerinizi almak için hazırlanmıştır.

KONU/ÜNİTE ADI	Kesinlikle Katılıyor (5)	Katılıyor (4)	Erin Değilim (3)	Katılmıyorum (2)	Kesinlikle Katılmıyorum (1)
Eğitim					
Amaç ve hedefler açıktı					
Bilgiler açık, net ve anlaşılırdı					
Kurumsal ve uygulama arasında iyi bir denge kurulmuştu					
İçerik iyi organize edilmişti					
Öğrendiklerimi alanda kullanabilirim					
Gerçekleştirilen etkinlikler amaca uygundu					
İyi bir eğitim ortamı hazırlanmıştı					
Etkin eğitim yöntemleri ve araç-gereç kullanıldı					
Eğitimci					
Kendimi rahat hissetmemi sağladı					
Bütün grubun etkin katılımını sağladı					
Konusuna hakimdi					
Katılımcılar arasında etkileşimi destekledi					
Soru sormamı ve endişelerimi dile getirmemi kolaylaştırdı					
Sunulan konunun amaç ve hedeflerini açıkça ifade etti					
Kazanılması hedeflenen davranışların/becerilerin dayandığı ilkeleri açıkladı					
Yaşam boyu eğitimi kendi değer sistemime katmamı sağladı					
Programın Değerlendirilmesi					
Eğitim ortamının fiziksel yapısı (büyüklük, havalandırma, ısıtma, aydınlatma...vb.) yeterliydi					
Eğitim materyalleri yeterliydi					
Eğitimin süresi, gün ve leri uygundu					
Program bilgi ve becerilerimi geliştirdi					
Eğitimin değerlendirilmesinde kullanılan (sınav ve beceri değerlendirme) yöntemler uygundu					
Genel olarak kurstan memnun kaldım					
Uygulama süresi kurs hedeflerine uygundu					
Genel olarak klinik uygulama programı beklentilerimi karşıladı					
Görüş ve Önerileriniz:					